Србобран излази: СРЕДОМ и СУБОТОМ.
Предплату примаю све ц. и кр. поште, познати скупитељи и уредничство (грчка улица у кући број 1491).
Рукописи невраћаю се натраг.

# СРБОБРАН

Предплатне цене
на три месеца 2 ф. 50 н., на пол по год. 5 ф., на год. 10 ф. а. в.
Огласи: мањи до 20 врста за трипут стаю 3 форинта 70 новц. већи преко 20 до 40 врста, 5 фор. аустрийске вредности.

ГОД. V. У НОВОМ САДУ У СРЕДУ 25. АВГУСТА 1865. БРОЈ 68.

## Кралѣвско унгарска дворска канцелария новим великим жупанима.

*I. Президиялно писмо дворског канцелара новонаименованим великим жупанима.*

Пошто е Нѣгово ц. к. апост. величество найвишим решенѣм од 8 юния привремено суспендирани делокруг унгарског краль. намѣстничког вѣћа наймилостивие опет повратити изволело, то се мораю и они прописи изменити, кои су делокруг досадашньих управителя жупания у тешнѣ границе сужавали. Ови модификовани и за новие околности скроени прописи налазе се у овде приложеним точкама, али оне по своме само на уређенѣ пословання и управе односећем се садржаю, не могу служити за ориентиранѣ односно на она далѣ замашаюћа смераня, коих се велики жупани по начелу владе држати мораю, да се тим начином у интересу престола и отачбине сѣдинѣним силама и несебичним ревностним настояванѣм оно земльиште приуготови, на ком ће се питанѣ о будућности Угарске законодавством решити имати. Морам дакле те назначене точке са неким разяснюћим приметбама спровести. кое вашой . . . у обзиру на ваше прве послове као неки правац служити могу.

Када сам я по найвишой заповести Нѣговог ц. кр. апост. величества управу унгарских послова примио, я сам онда ограничену снагу свою и вишестручне тежкоће задатка мога добро увидио. Но будући ми дужност према отачбини ние допустила, да се застрашим, то сам се подвргнуо заповести свога господара и краля, у надежди, да ћу у моме настояваню за блого отачбине наше, од разборите интелигенциe землѣ и од оних мужева подпомогнут бити, кое поверенѣ Нѣговог Величества на високи степен земальске и жупаниске владе поставля. Да се у ту подпору нисам бадава уздао, то показуе осим умерених израза отачествене пресе, кои озбильи времена одговараю, іош и други появи, кои ми допуштаю надати се, да ће се одабрани у народу драговольно око заставе владине изкупити, коя е у себи ставила за цѣл свога настояня: *остваранѣ законитог стаия путем државног сабора.* Услѣд овог руководног начела мога правца сматрам я као *први* свой задатак; приуготовлѣнѣ решеня постоећих државноправних питаня тако, *да се уставна и хисторична права наше отачбине са обстанком и снагом монархие у склад доведу* и да свеза нѣна са наслѣдним земльама. коя се на прагматичкой санкции оснива, *међусобним уваженѣм права, дужности и интереса,* озбильним просуђенѣм постоећих околности и свезом братске любави све већма утврди.

При иницияти ви код мера, кое к той цѣли воде, нисам могао превидити оне тежкоће, кое из судара међу садашньим станѣм землѣ и захтѣвом правног континуитета истичу, коих скоро да кажем поражуюће дѣйство, само ово уверенѣ мое ублажава, да ће мађарски народ са обзиром на то, што се повратак желѣне формалне и материялне законитости и онако само путем законодавства постићи може, *уважаваюћи послѣдица пуну важност нашег заедничког задатка, и са обзиром на извешне околности, кое се без опасних потреса не могу напрасно променити, — своим поверена пуним присшаянѣм уз владу учинити, да се расправе саборске што пре одиочети могу.* Пошто е ово главна цѣл. за коіом сваки прави родолюб тежити мора, и будући да учестано повтораванѣ провизорнога стаия не само потресанѣ обштега поверена, него и паданѣ званичног ауторитета проузрокуе, то влада скоро ние имала другога избора, него садашнѣ изузетно устройство жупания до далѣ наредбе законодавства у крепости одржати и *предходно* ограничити се само на такве промене, кое су у интересу явног блага и службе преко нуждне. По овоме начелу не може промена у правцу системе служити за основ, да се честити чиновници, кои дужност свою точно изпуняваю одпусте; али с друге стране морам особиту важност положити на то, да се чиновници, кои зато што нису способни и вредни и што такта немаю, поверена незаслужую, или кои службу свою необавляю, строгом непартаичношћу, замене с таквим особама, у коима публика поверена има, *и од коих изваи сваког другог призреня стоећег родолюбя мислим да поуздано очекивати могу, да они у садашнѣм критичном добу обшти интерес неће подчинити формалитету у наименованю, и да неће зато влади и публики, коя за благословом поредка чезне, службу свою одрећи.* Родолюбиво чувство мађарског народа, нѣгов помирльиви дух, кои ние вичан са заниманѣм око жалостних успомена прошлости горчити се, даю ми пуно уверенѣ да се у моме горенаведеном очекиваню преварити нећу; а исто тако ће бити и онога уваженог судѣлованя, на кое я од стране управителя жупания у обзиру на умиренѣ раздражльивих духова и явнога мненя, кое се често маленим догађаима узбуни, и у обзиру на обвародованѣ владине тежнѣ, коя е едино на заеднички интерес престола и отачества управлѣна, пуним уверенѣм рачунам.

Управительи жупания треба нарочито да бригу оних патриота, кои теже за тим да дѣлатност муниципия одма у живот ступи, са тим увераванѣм растераю, да влада истина сматра муниципалну институцию као найдрагоцении бисер унгарског устава, но да се она управо због тога чувати морала, да е изван законодавног пута без нуждних премиса учини позорницом опасних страстних потреса, кои би се при кривом схваћаню околности лако породити могли, коих дѣйства би и далѣ кругове додирнули и кои би при озбильном положаю нуждну родолюбиву разборитy умереност под притиском захтеваня, кое неће преговора са околностима, свакако изтиснули. А с друге стране могу велики жупани строгим надзором над чиновничким особлѣм и неумолимим казнѣнѣм свакога злоупотреблѣня припадаюћу важност придобити; па кад код дотичних нарочито та мисао до уверена дође, да жупанийско звание ние цѣл, него средство служеће интересима управе и публике, — да несебично, пуно такта и од сваког теретног формалитета просто поступанѣ чиновника понайпре може влади поверенѣ публике придобити, — да изванредна времена изванредни напор ишту, дакле, да сваки удвострученом прилѣжношћу и са свом одношћу дужности свое изпуняватн мора, — да найпосле влада истина држи судбу чиновника за предмет озбильне бриге свое, али да ипак неће трпити владанѣ своих подчинѣних кое е нѣноме правцу и явним интересима противно: то се може управа и у садашнѣм нѣном изузетном виду подићи на врше праведних захтеваня и сигурности интереса.

По овима овде само у главним цртама наведеним начелима ће се дакле поступак чиновника просуђивати имати, и тамо где интерес явнога блага захтева промену у особама, има се та под постоећим изузетним околностима, истина обилазећи назначени у 9 одсеку приложених точка одређени формални поступак, али са могућом штедньом званичног уваженя предузети.

Но будући да влада за тим тежити мора, да особито у очи изборних кретаня управни механизам у своіой дѣлатности пречен не буде, у обзиру на промену чиновничког тѣла пак и политички узроци од великог домашая, опрезност препоручую: то би я изнимице обилазећи прописе у горенаведеним точкама налазеће се вашу . . . умолио, да пре извршеня наумлѣних у том обзиру наредба, списак оних чиновника, кои би се имали одпустити и кои би на ньихово место доћи имали, поред изцрпльиво основаног извѣстия и вашега предлога о прописаном поступку са особама кое имаю право на државно ухлѣблѣнѣ, ради предходног одобреня г. Таверику поднесете.

*II Обште управно и дѣловодно упутство за нормиранѣ главних начела управе жупанийске.*

1., Велики жупан (великожупански заступник) стои на челу жупанийске управе и административног дѣловодства и у том дѣлокругу е непосредно краль. унг. наместничком вѣћу подчинѣн.

2., Велики жупан управля и надгледа у своіой жупании укупно административно и судско дѣловодство.

3., Велики жупан е дужан: Бринути се за одржанѣ и у случаю каквом и за повратак явнога мира и сигурности; особну сигурност против незаконитих нападая штитити; духовно и материялно благо жупание, развитак индустрие и трговине по могућности унапређивати, и по томе нарочито о цѣлисходной управи санитетских и школских ствари, као такођер и о томе бдити, да средства комуникацие у добром реду буду; подчинѣне чиновнике подстицати на дѣлатност и на разборито пуно такта владанѣ, коим ће повереня код публике стећи; сплетке, кое смераю на то, да се явни ред и братска свеза поремети, укланяти; — едном речи, жупаниом, коя е нѣговой бриги поверена валяним сѣдиненѣм енержие и умерености владати, и о догађаима, кои више решенѣ захтеваю, или о другим догађаима обштега интереса, дотичной вишой власти извѣстие подносити.

4., Ако би сигурности иметка или особе у већой мери опасност претила и употребленѣ оружане силе нуждно било, може то велики жупан са интервенциом войничке власти, коя е у том обзиру већ инштруирана, наредити.

5., Велмки жупан е дужан, непрекидно извѣштавати се о течаю администрацие, правосудства, земльиштних ствари и порезне струке, па ако по собственом искуству или из извѣстия своих подчинѣних дочуе за противзаконита дѣла или околности, кое уклонити треба, то има он нуждне наредбе одма у своме дѣлокругу учинити, или по потреби наводећи свое мненѣ на дотичну вишу власт обратити се.

6, Велики жупан може код жупанийског суда, код сиротиньског звания и код рачунске управе председавати и на полю правосудства, по своме праву за управлянѣ и надзиранѣ, у границама формалног закона наредбе у пословању ради осигураня брзог и непартаичног изрицаня пресуде, чинити. Надзиранѣ над прописаном управом казниоица и дисциплине казнионичке, спада текођер у делокруг великог жупана

7., Белики жупан е далѣ дужан, свой уплив на то управити, да контрибуенти точним плаћанѣм пореза одређеног за подмиренѣ потребе земальске и државне, терете екзекуцие од себе укланяю; али с друге стране бдити и над интересима контрибуента, и сваки на то односећи се, постоећим прописима противни поступак ради укланяня вишем месту явити.

8., Публикованѣ и извршенѣ виших наредба у целой жупании наређуе и надзира велики жупан.

9., Док се не узмогу у обзиру на уређенѣ жупания путем законодавства наредбе учинити, попунява велики жупан упражнѣна чиновничка места субституцином, и само у случаю попуняваня места првог поджупана, има найпре више потврђенѣ за особу, коя се има наименовати од таверника искати. Велики жупан заклинѣ чиновнике; он их може ако е нуждно од ньихових звания суспендирати и у обзиру на ньихово коначно одпуштанѣ поступа он у смислу постоећих дисциплинарних прописа.

10, Плате чиновничке асигнира велики жупан, држећи се строго дотичних прописа.

11., У обзиру на преправлянѣ жупанийског буџета као такођер полаганѣ рачуна о асигнираним сумама остае досадашньи обичай и постоећи прописи у важности.

12, Кад изиђе оглас о сазиваню сабора, онда ће велики жупани у обзиру на формално уређенѣ посланичких избора, особиту инструкцию добити.

---

## Програм Словака.

„Народ“ саобштава едан допис неког знаменитог словачког воће из горнѣ Угарске у ком осим праведних тужби на угнѣтаванѣ Словака од стране Мађара и то читамо, да су се найврстнии родолюби словачки сложили, да при изборима заступника на предстоећем земальском сабору у свима словачким срезовима свое народне кандидате протуре, а с тим да покажу, да у Угарской заиста и народно словачка странка постои; осим тога договорили су се, да за све изборне сресове, гди словаци живе, едан обшти програм издаду, кога главне точке ово су:

1. Єдинство монархие, слободно отечество, слободни народи.

2. Целокупност угарског отечества без оштећеня индивидуалитета и урођених, од Бога даро-

ваних права словачког народа. Уставна слобода и еднака права за све народе.

3. Праведно ограничене превластия мађарског езика. На земальском сабору нека е мађарски език дипломатичан а у едно и званичан у она четири найвиша надлежателства (дворска канцелария, наместничко вѣће, септемвирална и куриялна табла.)

4. Законо признаване индивидуалитета словачког народа у оним краевима, у коима он живи, и признаване равноправности за словачки език. Услед тога зактеваю Словаци, као што су у С. Мартонском програму очитовали, да словачки срезови, кои су етнографично окружени, едно горньо-угарско словачко окружие сачиняваю.

5. Словаци зактеваю, да се поменута четири найвиша надлежателства у пет оделеня, но не као пре по струкама, него по пет земальским народностима поделе, и да сваки начелник ових оделеня по рођеню, езику и срцу едной или другой од ових пет народности принадлежати мора.

6. Да се сви досадашньи чланци земальског сабора, кои се са равноправношћу угарских народа неслажу, укину.

7. Да су пред законом сви сталежи, народности и вероисповеди една другой равне, и да сваки по брою своих душа саразмѣрно и еднаку земальску подпору из земальски касса добия.

8. Порезни терети, кои су у сравненю манѣ плодние Словачке са врле плодовитом южном Угарском одвеће велики, да се у колико е могуће, умале, а и неизравни порези и даће да се олакшаю.

9. Автономия срезова, вароши и обштина да се позитивним законом уямчи.

10. Угарсмо законодавство да се за изображенѣ свию угарски народа едако брине, а нарочито, да Словаци из земальских средства ниже и више народне школе, пак и едну правну и народно-економичну школу добию.

---

О станю Србие пишу пражкой „Политики“ из Београда:

„Кад би наша држава уставна била, то би се оно, што се у владипим круговима сбива, министарском крезом назвати могло. Но почем ми на срећу наше господе министра патриархалну форму правленя имамо, то су размерице наши државника већином амисантне штудие о поединим особама и ньиовим тенденцияма.

Од неког времена наступило е питанѣ код меродавних особа, коем ресорту да се редовна войска подчини.

По уставу сачинява ратно министарство едно оделенѣ министарства унутрашньих послова, и у мирно доба ово е, коме меродавни уплив у овом правцу припада. У ратно доба упражнява кнез диктатуру, и по овоме стои войска под нѣговим непосредним и абсолутним расположенѣм.

Гарашанин мисли, да, почем Србия сада подпуни мир ужива, ванредно диктаторство по праву непостои, и да войску непосредном и уставном ресорту ратног министарства, односно нѣговог приятеля Миливоя Петровића подчинити валя. Министар Кристић држи, да предана кнезу диктатура іош и сада и по дѣлу и по праву припада, и жели, да се войска абсолутном и непосредном расположеню нѣговом подчини. Тога е мишленя и сам кнез, прво зато, што ово нѣговой важности ласка, а друго зато што га на нешто опоминѣ, да покрай све оданости свом првом министру савестно ние, войску из руку испустити, и могућем каквом немилом упливу предатие. Ово е дакле она распра, коя и мало и велико занима. Срећа Кристића окренула се прелазком едне моћне особе из противничког стана, полковника Орежковића. Овай, пре тога искрени приятель па и све и сва Гарашанина, сад се на еданпут преокрено, подпомажући снажно намере Кристића и одкриваући нека дѣла свога добротвора, коя у обште политичне интересе спадаю.

Одкривенѣ ових дѣла побия важност првог министра и датира се из времена бомбардованя и бавленя енглеског посланика Булвера. Господин Орешковић приповеда, да е госп. Булвер од стране турске владе то дозволенѣ имао, *да све шурске градове у земльи Србии уступи, ако се мир другим начином одржати неможе.*

Кад би дакле србска влада мало више постоянства, самопоузданя и осећаня народне части имала, то би іой могуће било, овако важна завоеваня придобити. Можете мислити, да овакових аргумента довольно против Гарашанина има, кои превагу противницима набавляю. Ер кад е Гарашанин у тако важной ствари, кою сам споменуо, тако мало енержие показао и тако важне интересе упустио, то е онда и она тежня оправдана, де се нѣгов и нѣгови приятеля уплив ограничи и да се народна смераня валяним рукама, дакле кнеза Михаила и Орешковића повере.

Са овима размерицама министра тесно е скопчано питанѣ о оставки министра правде Лѣшнина. Гарашанин око тога ради, да нѣгов приятель Црнобарац овай портфель добие. Несматраюћи на странке ова е промена међутим свакояко по землю користна, ер садашньи министар правде изгубио е са своіом услужношћу при осуђиваню судия найвишег суда у земльи сав свой популаритет.

Кад већ о овим неугодним променама у правосудству говоримо, то нам е и дужност напоменути, да у обште свуда незадовольство влада, што кнез народну светковину за амнестию употребио ние, кое би нѣговом карактеру тим више части чинило, што би, несматраюћи на правно питанѣ, едан од осуђених, судац Граић, кои са свое привржености Обреновићима, и са своих важних, кнезу Михаилу чинѣних услуга, па и онда, кад би крив био, право на призренѣ од стране кнеза имао.

И само оно искрено предусретанѣ либералне странке, кое би свака *мудра влада* са задовольством дочекала, као да е покрай оног бирократичног високоумия пуновластника изчезло, и ови ће скорим *решителну и необзирућу се* опозицию у европской преси произвести, коіой ће званичне похвале „опониоие нацийнале“ и „Итали“ тежко моћи одпора дати.

Раставлянѣ кнеза Михаила и нѣгове супруге већ е свршена ствар, и кнегиня неће се никад више вратити; већ се неке Србкинѣ и Рускинѣ именую, с коима ће се кнез по други пут оженити.“

---

# ДОПИСИ.

### Из Земуна.

Ђ. Д. Т. У идући четвртак скупиће се овде 5. баталиона войске ради обичних есеньих упражненя; приликом овом наумила е црквена пѣвачка дружина едну беседу устроити, и панчевачку пѣвачку дружину на саучестие позвати. — Кад ће том приликом доста отмнѣног србског света, а особито србаля официра овде бити, то се надамо, да ће и беседа сяйна испасти. Програм беседе ако ми и познат ние, то вам ипак явити могу, да ће пѣвачке дружине у пѣваню надтицати се, а то ће по публику доста занимльиво бити, ер смо о изврстном пѣваню, како едне тако и друге пѣвачке дружине доста осведочени.

Беседа одржава ће се у Неделю 29 августа, и я пропустити нећу, да вам успѣх исте несаобштим.

### У Вел. Кикинди 20 августа.

— Тужним срцем являм читаюћем свету поштованог овог листа, да е се 16 о. м. Анна Айваз, по кратком болованю у 50-той години живота свог, у вечност преселила и шесторо деце, од кои су засад двое удомлѣни, као сирочад без оца и матере без икаквог иманя за собом оставила. При погребу ове обштелюблѣне покойнице згрезо се знатан брой народа да іой іош последню почаст учине, сирочад нѣну утеше коя су губитком премиле майке свое свега лишена и „лака ти црна земля била, Бог да ти души прости“ рекне. —

Приликом овом немогу пропустити да не напоменем и доброчинство кое су сродници покойнице наше учинили и из собственог побуђеня писменим заветом из мед себе утврдили: на возпитанѣ наймлађег сина умрле сродница свое месечне прилоге све донде прилагати, докле год поменути добро се владао и учио буде.

Дао би Бог! да се и више оваки добротвора нађу и овим врлим примеру следую.

### У Бечу 20. августа.

Ердельско питанѣ може се кроз кои дан већ као свршена ствар сматрати. Другчие стои са хрватским, и ово тежко да ће моћи без окршая проћи. — И ако при овой личности главну ствар и несачиняваю, ипак може се узети, да ће оне некима правцима, коих ће се придржавати, предходити, у колико се то на главне особе односило буде. Због тога и есте то меродавно, ко ће хрватским дворским канцеларом постати.

Да Мажуранић дуго остати неће, то е већ свршено, само е сада питанѣ, ко ће га у овом заменути. Барон Хеленбах има найвише за то изгледа, ер у едном друштву кандицирао е он индиректно, и чинио е найпространия обећаваня, од куд се увидити могло, да он ние баш немио кандидат. Одма затим одпутовао е у Беч, гди му е Майлат сваку подпору обећао; и граф Белкреди као да ние овоме противан.

Вративши се у отачбину ние таяо, да се нада, дворским канцелером постати; ово е радостно примлѣно, и баш ова ивява найболѣ показуе, у колико се тамо за мађарске назоре заузима, ер бар. Хеленбах познат е као едан од найжешћих Мађарона.

Строга народна странка као да се од овог яко устрашила. И ако е ова с едне стране попустити готова, ипак чиниіой се да е бар. Хелленбах одвећ яки „Ултра.“ Требало е другога кандидата наћи, и нама се с поуздане стране явля, да е *владика Штросмаер* готов, канцеларства примити се; неки іош и то дознаю, да е он последньи пут у Бечу поглавито ради извршеня тога плана задржавао се; пак іош кад се узме, да гроф Белкреди, као што се чуе, ултрамонтанизму ненаклонѣн ние онда ово ние ништа немогуће. Да су црквени великодостойници место дворског канцелара заузимали, то нам сведочи повѣстница Угарске. Владика има у своіой диецези посвећеног владику као перманентног заступника, и кад би он само обичне каноничке визитацие по диецези чинио, то ипак има 10 месеци времена, да канцелариске послове одправляти може.

Ово вам ради разветленя ситуацие саобштавам.

По едном известию, кога смо под 14. авг. из Београда добили, враћа се кнез Михаило из Буковика у Београд, пошто ће пре тога мало по унутрашньости пропутовати.

Што се молдаво-влашки ствари тиче, то мислим, да вам нека интересантна дата о држаню заштитних сила на спрам кнеза Кузе набавити могу. — Пре свега мисли се, да ће заступници дворова нѣму енергично, и управо заповедаюћим тоном саветовати, да се постара, како би станѣ сѣдинѣних подунавских кнежевина, кое се све више анархии клони, у редовни течай довести могао; остане ли ово, као што се напред погодити може, безуспѣшно, и появил се тамо права револуция, то е и интервенция неизбѣжна. Извѣстно е, да е Куза сву пређашню омилѣност, кою е код дворова уживао, проигро; и сам нѣгов протектор на Сени ние му више тако наклонѣн; француски посланик у Цариграду Марки де Мустие едини е, кои га и преко заповести министра споляшньих послова више у заштиту узима, него што би нужно било.

Овде се найвећа позорност стварима за дольнѣм дунаву покланя и Аустрия неможе допустити, да се тамо такове ствари догађаю, кое би грапице нѣне узнемирити могле. —

По електричной жици може се сада лако са Паризом, Петроградом и Берлином споразумети, а покрай наших добро уређених средства ние ништа тежко, у кратком времену потребну воену снагу на границу поставити, и управо преко границе пустити, и онда можемо спокойни бити, да ће свака революция у свом зачетку угушена бити.

О едном чудноватом случаю, кои ние политичне нарави, данас се найвише говори. Познати у пространим круговима обштински саветни проф. *Штубенраух* отровао се заедно са своіом супругом. Узрок овоме говори се, да е поремећено ньиово станѣ, а особито то, што од поверене му едне касе 29000 ф. фали. Он е ово на неки поверителни начин обштинском савету одкрио, и чланови овога одма су колекту за попуненѣ овога дефицита учинили, и 3000 фор. на рачун овога већ положили. Покрай свег тога опет се ово догодало, и цела ствар іош е некако тамом покривена.

---

## Угарска.

По „Вин. Цитгу“ наименован е граф Бела Банфи за великог жупана у красной, и барон Алберт Банхидия у чанадской, Іосиф Ман у мармарошкой и бар. Іосиф Рудић старии у бачкой жупании, ком последнѣм за управу жупание садашньи администратор и за далѣ придода е се.

— Н. Величество помиловало е познатог разбойника Рожу Шандора, и променуло е нѣгов вечити затвор у петнайстогодишньи; помилованѣ ово рачунасе од дана наступлѣног затвора, и будући да речени Рожа Шандор већ 10 година у затвору седи, тоће морати он само іош пет година одседити, и почем исти у военом затвору налази се то е кр. угарска дворска канцелария ц. кр. ратном министарству овай чин милости писмено саобштила.

„Идек Тануя“ дознае, да између свию кр. пропозициа, кое ће се угарском сабору поднети, у меродавним круговима на оне о организации судова найвећу важност полажу; по свима оделиће се са свим правосудство од политичне администрацие као штое то по пређашньой жупаниской системи уређено било. У кр. угарской дворской канцелории већ на томе ради се, како ће се са управительима жупаниским из времена графа Зичи-а поступати, и надати се, да ће ово скорим докончано и рѣшено бити.

## Троедна кралѣвина.

Н. Преузв. бан хрватски барон Шокчевић приспео е 17. о. м. у Загреб; една званична депутациа изишла е пред њега до границе жуниске, а све области воене и грађанске дочекале су га на железничкой станици, гди га е намѣстник банске части вел. жупан Іван Кукулѣвић кратким но лепим словом поздравио. Една страна вароши била е то вече осветлѣна. — За будућег управителя финансиалног оделеня дисигниран е пре кратког времена пензионирани дворски саветник код хрватског кр. наместничког вѣћа Мрзляк, кои е и пре тога код финансие служио. — Од неког времена бави се на своим добрама у Хрватской државни и тайни саветник бар. Метел Ожеговић.

— Великим жупанима стигао е еден одпуст кр. дворске канцеларие, по ком се прописи о дисциплинарной власти над муниципалним чиновницима укидаю, и жупаниским муниципиима, кое су до год. 1850. дисциплинарну власт упражнявале, то право на ново поделюе. Сви досадашньи дисциплинарни случаеви могу се судѣлованѣм муниципия расправляти и рѣшавати.

## Ердель.

„Н. Ф. П.“ явля, да е кр. рескрипт за сазиванѣ ердельског сабора данас на найвишу санкцию поднешен. Рок за сазиванѣ оставлѣн е до 15 Новембера. Исти лист явля, да су Антон Мико, Габриел Данкел и Грегор Белди за кралѣвске судце, барон Ђорђе Кемень и Даниел Банфи за велике жупане наименовани. За Губерниум наименовани су гроф Іован Нешеш, бар. Іован Барнемиса, граф Гаврил Бетлен стари и Алексие Нађ, а за губерниалне саветнике владика Фогараши и Ладисав Бућан.

Званични „Вин. Цтг.“ явля, да е Н. Величество цар дозволио, да вел. жупан Солнокске жупание Беер опет у свое звание ступити може; пређашньи губерниални саветник бар. Лудвик Іожика наименован е за вел. жупана у Колошкой, а гроф Франц Белди за великог жупана у Кокелбуржкой жупании; администратор кокелбуржке жупание, Пушкарин, постао е врховним капетаном Фогарашког окружиа, а администратор Марошке столице бар. Петричевић Хорват наименован е за врховног судца ове столице; врховном кралѣвском судцу од Харомсека, грофу Калноки дозволѣно е, да у свое звание ступити може.

## Србия.

У званичним „србским новинама“ читасмо еден допис из Крагуеваца, у ком се описуе, како е кнез Михаило при повратку из Буковика у свима местима, гди е пролазио и гди се задржавао, од народа сяйно дочекан и испраћен био. У путованю свом посѣтио е и оно за повѣстницу оностраних србаля врло вашно место Таково, о ком дописник поменутих новина ово вели: „видесмо Таково и у њему ону малу скромну црквицу, гди се пре 50 год. први пут яви Србима изасланик божии и позва их на свету борбу за слободу; видесмо Таковски грм, сведока нове славе и слободе србске, сведока славе Душанове, сведока млоге мученичке крви и сведока Србину милих и немилих догађая пре 500 година. Овай грм, кои е заиста изникао у доба Немањића кога е после тога дуго време заливала невина крв и горка и чемерна суза Србски синова доживе да га сад ороси и суза радости и милине нашег дичног господара. И доиста, ко небеше срећан да очима види тай дивни тренутак, кад господар са пуним очима суза, руком наслонѣн на грм овако народу говораше: „Ово е, браћо, стуб србске историе, ово е емац србске слободе, ово е клица, из кое е произишао плод, кои ми данас уживамо. Я Богу благодарим (скинувши капу) што срећан би доживети, да под овай грм станем. Чувай те га браћо и нека га сваки Србин целива и капу скине кад поред њега прође.

## Турска.

Порта е, вели „Дебата“ израдила еден меморандум кога ће другим силима, кои су Паризки уговор подписали, поднети; меморандум овай управлѣн е против повреде овога уговора од стране владе подунавски кнежевина, и зато Порта навалюе, да се влада ових другима рукама повери, кое ће доста озбильне волѣ и потребне снаге имати, да за све ямчити могу, што би у интересу европског мира право било. Меморандум овай предложен е у нацрту француской влади, а у њему се већ и будући наследник кнежевске столице у особи кнеза Бибеска у изглед ставля.

## Из Словение.

Писмо, што га е градски люблянски одбор 14. авг. саставио те га по г. начелнику изручио државному попечителю Белкреди, врло е важно са вашег гледишта. Прво с тога, што га саставише люди, на кое се е доселе сумняло, да су неприятельи владе; друго, што су за ово писмо гласовали сви присутни одборници, осим два чиновника, кои вальда нити подписали нису, а напокон, што е ово прво писмо, кое бияше од люблянског одбора у домаћем — словенском езику одпремлѣно у Беч. Важно то писмо повереня гласи овако: „Ваша преузвишености! Од Н. ц. кр. апостолическог величества, преясногa цара и господара нашега, позвана у савѣт Његовог престола, да би се явним потребама кралѣвства и земаля аусгриски задовольило и доскочило желям свию народа њени, Ваша е преузвишеност одма увидила да валя у живот увести оне наредбе, по коим се народи могу уживати явнога живота не само у законодавном, већ и у административном одбору.

У той сте сяеети у свом листу на ц кр. земальске поглаваре, преузвишени господине, политичким уредом такове напутке, коим се на лицу види, да по њих може аутономия и самоуправа подпуну свою валяност задобити, као и извести се подпуна равноправност народна.

Златне оне речи Ваше срдачно су обрадовале народе свию кралѣвина и земаля велике Аустрие.

И обштинска скупштина главнога нашега града поздрави у своіой сѣдници од 14. о. м. тай напутак радостним срцем те заключући, да Вашой преузвишености ова чувства яви, поклонив вам поузданицу; ер чврсто е уверена, да Ваше преблаге намѣре могу благословленим плодом само тада уродити, ако се влада буде могла ослaняти на крепку подпору аутономних кругова.

У тврдой нади, да ће се напутак, што га е Ваша Преузвишеност о наступу високе Свое службе светчано обнародовала, и фактично без запреке извести, уздамо се, да ћете аутономию градске обћине наше под свое могућно закрилѣ узети у том, што іой обштински закон већ сада подѣлюе, па да ће се нѣзина права и разширити, што е могуће и што треба подпуной аутономии. Та Ви, преузвишени господине, изявисте се сами у Своіой окружници, да рачунате међу поглавите бриге саданѣга времена то, да се све више и више разширава круг оних послова, што спадаю у самоуправу оних, коих се у првой врсти тичу.

„Нека мили Бог алагослови радню Ваше преузвишености на корист домовине наше и читаве Аустрие!

Из обћинске скупштине главнога града войводине краньске у Любляни 16. августа 1865.

Градски начелник г. др. Коста, пише из Беча „Триглаву“, да е то писмо изручио 26. коловоза грофу Белкредию, кои га е благовольно примио те му наложио, да нѣгову захвалу изручи люблянскому градскому одбору. Далѣ казиваше госп. државни попечитель, да е цар одлучне волѣ, да обистини обштинску аутономию, коя е едини темель слободному државному развитку; ер е треба, да се градити почимлѣ одоздо, с не одозгор. Да се то изведе, треба времена, на врат на нос недаде се све преиначити, особито ондѣ, где нема іош окружних обћинских уреда. Добро му е познато да имаде у нѣкоих крузи много неприятеля, кои едва прилике чекаю да аутономии могу подровати темель. Треба дакле умно поступати, а несмие се пренаглити. Напокон увѣри г. начелника гроф Белкреди, да ће остати вѣран своіой задаћи, кою задоби, те да ће доследно извршивати цесареку рѣч.

(Нар. Нов.)

## Грчка.

Прошасте седмице било е доста важни догађая. Тек што е комисия израдила одговор на престолну беседу и предала га кралю донесе министерство буџет за текућу годину и две основе закона. Една се тиче узвишеня улазне и излазне царине од вина и дувана, и да се трећина чиновника исплати, а пензие да се изплате на три месеца државним банкнотама. Овай последньи предлог примлѣн е у пркос велике опозиние. Што се за 30 година израдило ние, то е израдио министер финансие Кумундурос, кои е увео банкноте са насилним тичаем. У истом засѣданию захтевало е министерство 60.000 драхми, да с успѣхом предузме мере против колере, што е заиста одвећ нуждно па и одобрено. Управ сад донешено е мртво тѣло Александра Маврокордата, кои е юче умро на острову Егини. Данас е у три сата по подне саранѣн на достойни начин. Нѣгово име уплетено е у историю Нове Грчке од првог дана борбе за слободу па до последнѣг часа. Поживио е 77 година ал иманя ние оставио никаквог.

(Об. н.)

## Италия.

Из Майланда пишу „Фатерл.“ од 18. авгу. да се у Бресчии озбильни немири догодили, чему е повод дало уведенѣ нових пореза на покретно иманѣ и начин, како да се ови произведу. У сокацима скупило се сваке врсте народа, кои е викао: Да живи Гарибалди, да живи Виктор Емануел, абсолутни краль! Доле с Камером, смрт Минициниию! — Око 8 сати скупише ова множина пред варошком кућом. Стоећа пред овом народна гарда нападнута е каменѣм, дрвима и чрез кое су млоге озлѣде произведене. Мложина е позвата, да се разиђе, но на ово ние се млого пазило; една гомила подре у варошку кућу, почне злоставити синдикуса Фахиа и неке чланове варошког одбора, а покрай тога све рушити, што іой е под руке дошло. Истом кад се пешачка войска и кавалерия умешала, почне се ова разбегавати.

## Русия.

Цар руски дошао е 14. о. м. са престолонаслѣдником и великим кнезовима Владимиром и Михайлом у Москву, гди их е народ са великим одушевленѣм дочекао. — „Инвалид“ одупире се яко пребациваню стране пресе, као да е он све Поляке за пожаре у Русии договорним учинио. „Нико о томе немисли, пише „Инвалид“ да цео польски народ окриви. Нема сумнѣ, да ужасни планови, о коима е сада реч, само од оне странке произлазе, коя е посведочила, да се никаквог злочинства нестраши, само ако су за револуционарне цѣли поспѣшва. Поляци сами нека се постараю, да праву истину констатираю, и онда ће Русима посведочити, да они са палиоцима никаква посла немаю.

## Мексика.

Пре кратког времена приспевше известие ђенерала графа Туна, заповедника Аустриског кора у Мексиканской явля, да е нѣгов кор у Сиери са заузиманѣм позиние од Кумбре оперирати почео, и да е неприятеля после крваве борбе, коя е три сата траяла, из нѣговог положая истиснуо. Но на жалост, успѣх овай стао е царску войску млого жртва. Капетан граф Курцрок, еден нижи официр и 25 момака остали су мртви, а капетан граф Старенберг, два нижа официра и 30 люди пали су неприятелю живи у руке.

---

## Разне новости.

(О напредку народа.) Изкуство нас учи, да гди кои народ може бити несретан и усред пребогате землѣ, и усред незрецива блага. Све што на то иде да човека у добру усаврши, води га к срећи. Срећа е средиште сви людски народни желя: она е непрегледни крај наравнога закона. Желя, да се човек усрећи, кретало е, кое покреће све умне створове, срећа е сврха, за коіом сви тежимо, те она треба да е прво свакому народу, она треба да е обшта воля. Срећа каквога народа у руку е они. кои ову обшту волю образую, или они, кои ю представляю, она е дакле у руку народни поглавица. Ови валя да неуморно на њой раде, да над њом непрестано бдию, и да ю свима средствама набавляю народу.

Да у том дођу до сврхе, валя да поуче народ, да ю постражи тамо, где е, т. е. у савршенству, и да га упознаю са средстви, коим ће лако до нѣ доћи. Поглавице брину се да народ изуче, обавѣсте, освесте, да га упознаю са знанѣм и мудрим правилама. Неверници на истоку, узор деспотие и тиранства — заклети су неприятельи знаня: недаю да се подчинѣни а и сами научe, хоће да им народи увек остану робови, као да ће тако лакше њима владати. Законознанац французки Монтеские вели: „Врлина е основ у републици, част у монархии, а ужас и страх у деспотии“. У оренталаца некрштеняка владаоцем е найвећа срећа: пораз. Како пако с овими средстви на крај излазе, прича и стара и нова хистория, сваки данашньи догађаи по местима, у кои живу християни. Буне и устаяня у турской царевини ага и дахия храна су европейской журналистики.

Праведан и мудар владамац нетражи се светлости нигда; он добро зна, да е она по добру владу користна.

Први изливи срца имаю знатан уплив на цео живот. У први година, у година дѣтинства и младости, и дух и срце людско лако примаю поуке и добре и зле, Узгой младежи иде у ред найважнии владини предмета; оно заслужуе велику владину пажню. Влада се неосланя у том са свим на саме родителѣ. Заводити добре школе, у коих ће се младеж у разной науци изучавати, набавляти добре учителѣ и управляти мудро, сврху е сваке добре владе за нас, ер то е найсигурнии пут, да влада дође до врлих и честитих грађана. Дивни начин римскога узгоя, за њихово златно доба, створи толике славне умове! младеж се придружаваше каквой славной особи; походи е често, и пратила ю е свуда и на своко мѣсто, те тако се окористи и науком и примѣром: њихове игре, њихова весельа биваю удешена, да их учине великим грађанима и вояцима. То исто видимо и у Лакедемону, кому положи основ велики Ликург. Овай велики философ и законодавац увѣраваше, да од узгоя младежи зависи срећа и слава сваке државе, па с тога Лакедемонцем живо препоручући да младеж изуче.

(Помамна локомотива.) Чудновата незгода на желѣзници, какве већ више година небияше, догодила се е недавно на Греат-Нортрернской желѣзници, неколико енглеских миля на южну руку од постае Петсбурга. Из ове постае наиме одлази сваки дан према югу по еден товарни влак, а у суботу прикваче зањ редовито и троя или четвора кола за люде, кои путую на сајам у Холм и Рамзей. Недавно тай влак едва што се е кренуо био са 100 люди из постае, кад ли стиже телеграм из справишта локомитива у Нев-Енгланду, да се е една велика товарна локомотива одапела из колнице и свом снагом без воће одјурила пругом према югу. Овай е глас

наравно велики страх задао чиновнику у постаи, и пре него што су они могли приредити што год, да уставе помамна бегунца, продимио би он већ давно преко колодвора, превалујући за сат 25 енглеских милях, и тако се е управо био натиснуо за товарним влаком, у ком су се люди возили на саям. И вбиля доиста достигне локомотива за час тай влак, но срећом био се е и он тако залетио, да га локомотива ние могла тако яко ударити, као што се е бояти било. Међутим скр'ала е послѣдня кола, коя бияху другога разреда и пуна люди, и у свем 40 путника кое више кое манѣ озлѣдила, а 7 их немогаше се далѣ ни макнути, него су морали чекати на посебни влак, кои их е натраг одвезао у Петроград. Али од рана ние опет нико умро.

## ТРГОВИНА

ПЕШТА 21. августа. Промет са шеницом био е ове неделѣ велики, и могао е найманѣ до 90000 мерова износити, од коих е половина за извоз, а половина кое за потребу брашнара, кое пак за шпекулацию куплѣна. Покрай доста приличног пролазка ние се ипак могла цена пређашнѣ неделѣ одржати, и роба прве сорте нуђена е са 5 нов. а лошие са 10 нов. манѣ по мер. будући е на желѣзници млого ране довежено, коя е евтиниом ценом нуђена. Од куплѣне за извоз ране 15000 мер. опредѣлини су за Трст, а проче за Немачку и Швайцарску. Наполица е здраво за извоз тражена, и могло се до 30000 мер. кое нове кое старе и то у 5 нов. скуплѣ продати. — Ечам поред свег тога, што му е цена такова, да се за извоз узимати може и што е у квалитету од ланьског млого больи, скоро нико нетражи, — зоб е такође слабо пролазила а кукуруз е продаван и то прве сорте по 1 фор. 80—85 нов.

Репица е доста прилично пролазила, ер 8—10000 мер. е по већой части за извоз по 6 фор. продано.

Олай слабо пролази и цена му е 26 фор.

Спиритус пада у цени и може се по 43 нов. без бурета добити.

Маст пала е од последнѣг вашара у цени са 1 фор. —

Шльиве суве турске нешто су поскупиле и продавале се на почек до месеца новембра по 9 фор. с буретом.

Восак топлѣн пролазио е из друге руке по 100 фор. цента.

Сегедин 21. августа. У течаю ове неделѣ доста жива била трговина с раном; продавци су свою робу скуплѣ држали, пак е ипак доста купаца било. Спрам прошасте неделѣ шеница е са 10 нов. поскупила а тако исто и наполица. Шенице прометуто до 30000 мер. по 2 фор. 95 нов. до 3 фор. 5 нов. Наполице е продато 4500 мерова по 1 фор. 75 нов. до 1 фор. 80 нов. Кукуруз, ечам, и зоб слабо су пролазили.

ВЕЛ. КИКИНДА 21. августа. Цена шенице ове године боля е од прошле ер се сада една кибля по 6 фор. а. вр. продае. Но ипак неки држе, да ће цена пре идућег великог вашара пасти, ер строге ексекуције, плаћанѣ трговцима за узаймлѣно жито и т. д. принуђава тежака, да рану ма по кою цену придати мора. Штета, кою су ручкови кукурузу и дувану нанели, толика е, да свака мужка глава 5—10 ручкови репова предати мора; у случаю, ако би когод ову наредбу пренебрегао, казниће се са 1 фор. а. вр. од сваког ютра землю. Рани цена се неменя. Наполица за горнѣ предѣле здраво се тражи и плаћа се са 10 нов. више, него прошле неделѣ. — Кокуруз продае се по 1 ф. 90 нов. до 2 ф.

### Бечка берза од 24. августа

| | |
|---|---|
| Сребро — — — — — — — — | 107. 25 |
| Дукати — — — — — — — — | 5. 16 |

### ЛУТРИЯ.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Темишварска од 2. септемб. рим. | 3. | 84. | 63. | 87. | 58. |
| Будимска од 23. авгус. римск. | 83. | 56. | 69. | 84. | 90. |

### Станѣ воде на Дунаву.

*Нови Сад* 21 авг. 9 стопа 8 пал. Опада
*Пешта* 19 авг. 7 стопе 5 пал. Опада

## ПОЗИВ

*у ванредну главну скупштину и у сѣдницу књижевног оделеня „Матице Српске.“*

Сва гг. чланови „Матице Српске“ позиваю се овим у ванредну явну главну скупштину, коя ће се 9. (21.) септембра о. г. у 9 сати пре подне одпочети; а чланови књижевног оделеня позиваю се уедно у сѣдницу истог оделеня, коя ће се 8. (20.) септембра о. г. у 4 сата по подне држати.

Главни е предмет: кандидация питомаца за два упразнѣна места у заклади пок. Нестора Деметровића.

У Новоме Саду 24. августа 1865.

Председник „Матице Српске“
Платон Атанацковић,
Епископ.

# ОГЛАСИ.

## Стечай.

*на два упразднѣна места из закладе Нестора Деметровића.*

Из закладе Нестора Деметровића овим се отвара стечай на два упразднѣна места, и то на едно место са 200 ф. а вр. годишнѣ стипендие за ученике из веће гимназие и политехнике, а на друго са 250 фор. а. вр. годишнѣ стипендие за слушателѣ православних и виших военних наука.

Ко е рад да за коюгод од тих стипендия моли, треба да докаже, да е православан србин, да е доброг и примерног владаня, да е сиромах, да е изврстан у наукама и да свою молбеницу „Матици Српской“ у Новоме Саду поднесе и да уз ню ове исправе приложи:

1. Сведочанства од последня два школска течая.
2. Веру достойну од дотичне жупаниске власти, магистрата или другог каквог явног звания издану сведочбу, коя ће ясно показати станѣ просителѣвих родителя, као и то колико іош деце осим нѣга имаю.
3. Лекарску сведочбу да е проситель здрав и да су кравие богинѣ у свое време на нѣга накаламлѣне.

Молбенице, кое не буду по овом пропису устроене, неће се моћи уважити.

Сродници основателѣви и ученици родом из вел. Бечкерека имаю првенство.

Изрично се да е на знанѣ, да по вишим наредбама не сме ни едан ученик два или више стипендия уживати у едно исто време.

Рок стечаю трае до 7 (19) септембра о. г.

У Новом саду 18. августа 1865.

Председник „Матице Српске“
Платон Атанацковић
57—1—3 епископ.

## Стечай.

*на упразнѣно место актуара и контролора „Матице Српске.“*

При „Матици Српской“ остало е место актуара и контролора упразнѣно на кое се овом отвара стечай.

Са оба ова споена звания скопчана е годишня плата од 420 фр. а. вр.

Дужност е актуара у одборним седницама записник водити, целу кореспонденцию обавляти, и архиву дружтва у добром реду држати, а од контролора се захтева, да е вешт књиговодству и да е у станю положити кауцию од 315 фр. а. вр.

Просителѣи имаю у своим молбеницама о свршеним наукама, о досадашнѣм заниманю, о моралном владаню и о своіой за искано звание способности нуждне исправе и доказе приложити.

За оба ова за сад споена звания иште се знанѣ српског, немачког или мађарског езика, Ко зна іош и латински нѣи ће му то у препоруку.

Рок стечаю трае четири неделѣ од дана, како овай оглас у новинама по трећи пут печатан изађе.

Из главне скупштине „Матице Српске“ држане у Новоме Саду 10 (22) и 11 (23) августа. 1865.

Подпредседник „Матице Српске“
Стеван Брановачки с. р.
А. Хаџић с. р.
58—1—3 секретар.

## Гимназиални позив,

на катедру српског и немачког, а од части и латинског езика у нижим разредима велике гимназие Карловачке с годишньом платом од 600 ф. а. вр. Надлежна устроена прошения прима високи Патронат Гимназие до 10 (22) септембра ове године. У Карловци 18 августа 1865. Ч 64.

По вишем налогу.
Іов. Пантелић
55—1—2 гимн. управи.

## Стечаи.

1. У селу Чобанцу, у Будимском Протопресвитерату, празна е учительска штация, с коіом е скопчана годишня плата одъ 100 ф., 20 мерова наполице, 4 хвата тврди дрва за греянѣ школе и потребу учителя, и едно ютро ораће землѣ са баштом и слободним станом.

2. У предградию Сентандрейском, Сбегу, упразднѣна е учительска штация, с коіом е скопчана учительска плата одъ 105 ф. готови новца, 2 ютра ораће землѣ 4 хвата дрва и 5 акова вина.

Просителѣи, кои желе ове штацие добити, имаю прошенія своя, подкреплѣна са крштеним писмом, и свидѣтелствама сврху свршени прописани за учителѣ наука, моралног и политичног поведеня и досадашнѣ свое службе консисториуму овом до 20 Септемвіа о. г. поднети.

У Сентандреи, 18 Августа 1865.

Консисториум православно
56—1—3 Восточне цркве диецезе Будимске

## Стечай.

У главной срб. мушкой школи од 4 разреда у Н. Саду упразднѣно е едно учительско место са 500 фор. а. вр. годишнѣ плате. За попунити ово место разписуе се овим стечай до мале госпоине о. г.

Просителѣи имаю у своіой молби управлѣной на ниженазначену обштину приключити сведочбе о своіой за ове разреде нужной способности и сведочбе о свом безприкорном моралном и политичном поведеню.

Из седнице срб. православне обштине држане у Н. Саду 15 августа 1865. бр. 126.

Председник обштине сенатор
52—2—3 Г. Ползовић.

## Стечай.

Срб. православна обштина отвара стечай на годишньи штипендиум од 126 фор. а. в. кои се из „завештания Стефана Николића“ издае.

Просителѣи имаю доказати добар успѣх у наукама, добро владанѣ и да су сиромаси. Рођаци основателя имаю на овай штипендиум првенство.

Рок стечаю излази о малой госпоини о. г.

Из седнице срб. православне обштине држане у Н. Саду 15. августа 1865. бр. 127.

Председник обштине сенатор
53—2—3 Г. Ползовић.

## Стечай.

Српска православна новосадска обштина као руководатель закладе Луке Милановића отвара стечай на штипендиум од годишньи 500 фор. а. в. за ученике реалних школа.

Сваки проситель има своіой молбеници приключити:

1. крштено писмо коим ће доказати да е Србин православне вере,
2. сведочбу од дотичне власти о станю имаия просителѣвих родителя.
3. сведочбу лѣкарску да е здрава састава.
4. школске сведочбе од последня два течая,

Молбенице кое нису са прописаним сведочбама снабдѣвене, неће се уважити.

По вольи основателя имаю новосадски синови првенство на речени штипендиум.

Рок стечаю излази о малой госпоини о. г.

Из седнице срб. православне обштине држане у Н. Саду 15. августа 1865. бр. 133.

Председник општине сенатор.
54—2—3 Г. Ползовић.

## Стециште.

Од стране мађистрата слоб. и краль. града Сомбора овим се на знанѣ дае, да е учительско место другог разреда у девоячком училишту Сомборском упразнѣно.

Са истим званѣм скопчана е годишня плата од 420 фор. а. вр. —

Главна квалификация за конкуренте е сведочба о испиту учительском с отличном препоруком и о способности за учителя на главном училишту. —

Они, кои би ово место получити желили, имаю се са своим добро инштруираним молбеницама на мађистрат овай до 20 (8) септембра т. г. непосредно обратити.

Из Сѣдница Мађистратске у Сомбору 11 августа 1865, држане. 50—3—3

## Обява.

Од стране обштине Башахидске овим се до обштег знаня ставля, да ће се 10 (20) септембера т. г. сва непокретна добра ондашнѣг становника Стеве Груића па нѣговой собственой вольи путем явне лицитацие продавати.

Непокретна добра ово су:

а, кућа под бр. 300 са двориште од 600 квад. дугачка е 11 фати, има две собе, едну куйну и 2 коморе, а покривена е трском, — далѣ има на истом дворишту едну шталу, набиену од землѣ и трском покривену.

б., 7 ланаца и 6 фати ораће урбариалне землѣ.

в., 6 ютара ораће землѣ на илю.

г., 1 ютро винограда у индустриалу.

д., 1 башта у винцаиру, коя е детелином засеяна.

51—3—3

## Обява.

Суд грунтовни магистрата новосадског явля, да ће се кућа бр. 692 Симке и Елене Радовановић, коя у футошком сокаку лежи и коя е на 1500 ф. а. в. проценѣна, због дужни сиротинской каси на явной лицитации и то 13 септембра и 13 новембра 1865 год. продавати и то свагди после подне у 3 сата на лицу места.

Условия продае могу се код суда у званичне часе проучити.

Суд грунтовни магистрата новосадског 30 юния.

Градоначалник
49—3—3 Павo Стояновић с. р.


Alle Gattungen

# Feuer-Spritzen,

Gartenspritzen, Feuerlöschrequisiten, Hausbrunnen, Saug-, Druck-, Wein-, Bier- Schafwasch-, Wiesenbewässerungs- und Mistjauchpumpen, Weinpressen, Weintraubenquetschen, Eisendrehbänke, Decimal- und Centimalwaagen,

sind vorräthig in der Maschinenfabrik von

# J. B. HOFFMANN.

Tabakgasse Nr. 11 in Pest,

welche seit 15 Jahren Feuerspritzen, Pumpwerke und Decimalwaagen erzeugt, solche auch bei den Ausstellungen mit den großen silbernen Medaillen beehrt wurden.

**Preise der Spritzen bis 3 Eimer, Handkarren,**

| Eimer Inhalt | 0 | 1 | 2 | 3 |
|---|---|---|---|---|
| Preise in fl. ö. W. | 25 | 60 | 80 | 150 |

**Von 6 bis 12 Eimer 2 Wagenspritze.**

| Eimer Inhalt | 6 | 8 | 10 | 12 |
|---|---|---|---|---|
| Preise in fl. ö. W. | 450 | 500 | 800 | 1000 |

**Preise der gesetzlichen und sehr soliden Decimalwaagen.**

| Kraft in Zentner | 1/2 | 1 | 2 | 3 | 5 | 8 | 10 | 15 | 25 | 40 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Ohne Gewicht fl. ö. W. | 14 | 16 | 18 | 21 | 25 | 30 | 37 | 46 | 60 | 70 |
| Mit Gewicht fl. ö. W. | 15 | 18 | 21 | 25 | 32 | 40 | 48 | 60 | 86 | 122 |

**Preise der Hausbrunnen aus Gußeisen gewöhnlicher Art**

| Brunnentiefe in Klaftern | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| p. kompletten Brunnen fl. ö. W. | 55 | 65 | 75 | 85 | 95 | 105. |

Ausführliche Preiskourante mit Abbildungen sind im „Képes Naptár“ und im „Pester Lloyd-Kalender“ zu finden und werden auf Verlangen auch eingesendet. (17—33—20.)



Уредник и издаватель Петар Пинковић.

Брзотиском Игната Фукса у Новоме Саду.